

*Załącznik
do Zarządzenie nr 5/2019
Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 1
im. Przyjaciół Ziemi w Człuchowie
z dnia 15.05.2019r.*

Szkoła Podstawowa nr 1
im. Przyjaciół Ziemi w Człuchowie

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH TRUDNYCH
WYCHOWAWCZO**

Podstawy prawne stosowanych procedur:

- 1) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich /Dz. U. z 1982 r. Nr 35 poz. 228 z p. zm. - tekst jednolity Dz. z 2002 r. Nr 11 poz. 109 z/ oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą/.
- 2) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. Nr 35, poz. 230 z p. zm./
- 3) Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198/.
- 4) Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji /Dz. U. Nr 30 poz. 179 z późn. zm./
- 5) Zarządzenie Nr 15/97 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 r. w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
- 6) Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty /Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 z późn. zm./
- 7) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem /Dz. U. Nr 26, poz. 226/.

CELE OGÓLNE :

- usprawnienie i zwiększenie skuteczności oddziaływań wychowawczych szkoły w sytuacjach trudnych
- wskazanie działań naprawczych (korekcyjnych, terapeutycznych)
- zapobieganie powtarzaniu się zachowań niepożądanych przez wskazanie działań profilaktycznych;
- wypracowanie metod współpracy ze środowiskiem rodzinnym ucznia.

ZASADY OGÓLNE:

1. Postępowanie w sytuacjach trudnych z udziałem ucznia powinno być prowadzone w możliwie najszybszym czasie i przy zapewnieniu bezpieczeństwa psychofizycznego ucznia.
2. Uczeń i jego rodzice mają prawo do pełnej informacji o sytuacji i podjętych przez szkołę działaniach ich dotyczących.
3. Osobą odpowiedzialną na terenie szkoły za respektowanie praw ucznia jest dyrektor szkoły.
4. Osobą odpowiedzialną za monitorowanie respektowania praw ucznia jest pedagog szkolny.
5. Uczniowie wykraczający poza normy prawne i zasady zachowania akceptowane w szkole ponoszą sankcje przewidziane w Statucie Szkoły.
6. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia pisemnie Sąd Rodzinny lub policję jednocześnie informując rodziców o poczynionych krokach. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art.304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

WARUNKI KONIECZNE DO STOSOWANIA PROCEDUR:

Adekwatne postępowanie w sytuacjach trudnych wychowawczo wymaga dobrego rozpoznania problemu, zdarzenia, pełnej wiedzy na temat ucznia i jego rodziny, rozpoznania motywów postępowania i zastosowania odpowiedniej procedury postępowania.

Nauczyciele i wychowawcy mogą wspierać się pomocą pedagoga szkolnego, nadzoru pedagogicznego, pielęgniarki szkolnej, policji, sądu rodzinnego, poradni specjalistycznych. Skuteczność zastosowania procedur wymaga dobrej współpracy ze środowiskiem rodzinnym ucznia.

Metody którymi można to osiągnąć :

- integracyjne zebrania klasowe
- spotkania indywidualne z wychowawcą
- spotkania typu wychowawca- pedagog szkolny- rodzic, które można poszerzyć w zależności od sytuacji o wicedyrektora szkoły, nauczyciela uczącego oraz inne osoby mogące udzielić pomocy,
 - wezwania listowne i telefoniczne,
 - informacje do rodziców przekazywane za pomocą idziennika
 - udział rodziców w imprezach szkolnych (konferencje, pokazy, prezentacje, akademie itp.)
 - udział rodziców w wycieczkach szkolnych,
 - udział rodziców w działaniach wychowawczych szkoły

Droga służbowa w sytuacjach trudnych wychowawczo w szkole: wychowawca - pedagog szkolny - dyrekcja szkoły (chyba, że procedury postępowania mówią inaczej)

O każdej zaistniałej sytuacji trudnej niezwłocznie informujemy rodziców uczniów - uczestników zdarzenia, telefonicznie i za pomocą komunikatora w idzienniku oraz wychowawcę, pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły. Wzór notatki służbowej obowiązującej w szkole znajduje się w punkcie ksero, w gabinecie pedagoga szkolnego oraz zostanie rozesłany wszystkim nauczycielom za pomocą komunikatora w idzienniku.

Dyrektor lub osoba przez niego wskazana organizuje spotkanie z rodzicami, na którym będzie wypracowany sposób rozwiązania konfliktu. Ze spotkania sporządzamy notatkę, w której wyraźnie będzie opisany sposób załatwienia sprawy wypracowany wspólnie z rodzicami uczniów. Notatkę sporządza osoba prowadząca spotkanie np. wychowawca, pedagog szkolny, dyrektor szkoły lub inna osoba wskazana przez dyrektora szkoły. Notatka ma być podpisana przez uczestników spotkania i przekazana pedagogowi szkolnemu.

Na wszystkich pracowników pedagogicznych nałożony jest obowiązek sporządzania w dzienniku lekcyjnym notatek dotyczących sytuacji nietypowych / np. bójek, przejawów agresji itp./. Wpisów dokonują osoby, które rozpoznały zaistniałą sytuację. Informację przekazują wychowawcy, pedagogowi i dyrektorowi szkoły. Wydruki z dziennika będą gromadzone w dokumentacji pedagoga szkolnego.

SZCZEGÓŁOWY OPIS PROCEDUR POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH TRUDNYCH

I. ŁAMANIE REGULAMINU SZKOLNEGO

1.1 Brak przygotowania do zajęć szkolnych:

1. Poinformowanie wychowawcy o tym fakcie:

- bezpośrednio
- pośrednio przez wpis do dziennika lekcyjnego

2. Interwencja wychowawcy:

- rozmowa z uczniem wyjaśniająca przyczyny nie przygotowania
- zastosowanie kary regulaminowej, np. upomnienie wychowawcy.

1.2. Spóźnienia na lekcje

1. Interwencja wychowawcy po przeanalizowaniu zapisów w dzienniku:

- rozmowa wychowawcy z uczniem w celu rozpoznania przyczyn spóźniania się,
 - poinformowanie rodziców ucznia o fakcie spóźnień i rozpoznanej przyczynie.
2. Ustalenie z rodzicami i uczniem działań eliminujących dalsze spóźnienia z uwzględnieniem ich przyczyny np. zmiana trybu życia.
 3. Zastosowanie kary regulaminowej.
 4. Przeprowadzenie lekcji na temat:
 - punktualności jako pożądanej cechy osobowości,
 - zasad prawidłowego współżycia w grupie,
 - szacunku dla innych

1.3 Ucieczki z pojedynczych lekcji

- Przeprowadzić rozmowę z uczniem celem ustalenia przyczyn ucieczek.
- Zawiadomić rodziców ucznia o ucieczkach telefonicznie lub za pomocą idziennika
- Przeprowadzić rozmowę uczeń- rodzic - wychowawca i ustalić warunki współpracy i uzupełnienia powstałych w wyniku ucieczek braków wiedzy.
- Zobowiązać ucznia do zaliczenia materiału , na którym był nieobecny.
- Sporządzić listę uczniów notorycznie uciekających z pojedynczych lekcji i uaktualniać ją raz w semestrze (wychowawcy klas).
- Przekazać w/w listę pedagogowi szkolnemu.

1.4 Wagary

1. Zastosowanie kary regulaminowej.
2. Założenie przez ucznia zeszytu obecności w szkole (podpisy na każdej lekcji).
3. Rozmowa wychowawcy z uczniem w celu poznania przyczyn wagarowania.
4. Rozmowa ucznia z pedagogiem szkolnym.
5. Ustalenie form i sposobów wyrównania zaległości w nauce.
6. Rozmowa wychowawcy, pedagoga, rodzica i ucznia. Zobowiązanie(pisemne) rodzica do cotygodniowej kontroli obecności dziecka w szkole.
7. W przypadku nie wywiązania się rodzica z kontroli rozmowa z dyrektorem szkoły.
8. Jeżeli liczba godzin nieusprawiedliwionych przekracza ilość wskazujących na ocenę nieodpowiednią z zachowania, dyrektor szkoły powiadamia Sąd Rodzinny, dzielnicowego. Następnie składa wniosek do organu prowadzącego szkołę o nałożenie kary pieniężnej na rodziców ucznia.

1.5 Nieodpowiedni strój

(ekstrawagancki, zbyt swobodny, sugerujący przynależność do „subkultur”, nie noszenie mundurka szkolnego).

1.5.1 Działania doraźne (reakcja natychmiastowa)

- Rozmowa indywidualna (nie na forum klasy) z uczniem ubranym niestosownie.

- przypomnienie Regulaminu Szkoły i obowiązku przestrzegania jego założeń,
- pytanie o przyczyny noszenia w szkole nieodpowiedniego stroju,
- wskazanie , że szkoła nie jest miejscem, w którym strojem należy podkreślać własną indywidualność , a już na pewno nie seksualność.

1.5.2 Działania długoterminowe

1. W przypadku skrajnego niedostosowania do realiów szkolnych lub braku poprawy ze strony ucznia zgłoszenie problemu do wychowawcy:

- rozmowa wychowawcy z uczniem , która może się odbyć w obecności rodzica (o ile nauczyciel widzi taką konieczność),
- przeprowadzenie lekcji lub cyklu godzin wychowawczych na temat stosowności stroju i dostosowania go do okoliczności, w których się znajdujemy,
- poruszenie problemu na zebraniu rodziców.

1.5.3 Za szczególnie niepokojący przypadek uznajemy sytuację , gdy strój sugeruje przynależność do „ subkultur”- w takich przypadkach:

- wzywamy ucznia na indywidualną rozmowę,
- kierujemy ucznia na spotkanie z pedagogiem szkolnym
- powiadamy dyrektora szkoły

1.6 Używanie wulgaryzmów wobec rówieśników, agresja słowna

1. Przekazanie informacji wychowawcy klasy o zaistniałym zdarzeniu:

- bezpośrednio.
- zapis w zeszycie uwag klasy lub dzienniku lekcyjnym.

2. Rozmowa wychowawcy z uczestnikami zajęcia, określenie przyczyn i skutków.

3. Powiadomienie rodziców o zaistniałej sytuacji.

4. Zastosowanie kar regulaminowych.

5. Rozmowa wychowawcy z uczniem, jego rodzicem, w obecności pedagoga

szkolnego - zobowiązanie rodzica i ucznia agresywnego do podjęcia przez

ucznia terapii w celu radzenia sobie z agresją – poradnia PPP.

6. Przeproszenie się uczestników zajęcia.

7. Przygotowanie przez ucznia lekcji wychowawczej nt. kultury języka

1.7 Udział uczniów w bójkach

1. Interwencja bezpośrednia:

- rozdzielenie bijących
- udzielenie pomocy przedmedycznej poszkodowanym (jeśli jest taka potrzeba)

2. Poinformowanie o zdarzeniu wychowawcy klasy; pedagoga szkolnego.

3. Poinformowanie o zdarzeniu dyrektora szkoły.

4. Interwencja wychowawcy:

- Pośrednio przez wpis do uwag klasy
- Bezpośrednio - rozmowa wychowawcy z uczniami - ustalenie powodu bójki,
 - wysłuchanie wszystkich osób biorących udział w bójce , a także świadków zdarzenia,
 - skierowanie uczestników bójki do pedagoga szkolnego w celu znalezienia przyczyn takich zachowań,
 - poinformowanie o wydarzeniu rodziców biorących udział w bójce.

5. Ustalenie kary dla uczestników w porozumieniu z rodzicami i dyrektorem szkoły.

6. Rozmowa wychowawcy, pedagoga szkolnego , rodzica i ucznia - uczestnika bójki - zobowiązanie do podjęcia terapii radzenia sobie z agresją.

7. W klasach , gdzie wystąpił fakt bójki przeprowadzenie lekcji na temat radzenia sobie z agresją

1.8 Palenie papierosów

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, pali papierosy(w tym e-papierosy, używa tabaki), używa alkoholu lub innych środków odurzających, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem, zobowiązując go do zaniechania negatywnego zachowania i informując o możliwych konsekwencjach szkolnych i prawnych. Odnotowuje informację o zajściu w dzienniku lekcyjnym i powiadamia rodziców ucznia o zaistniałej sytuacji.
3. W przypadku gdy sytuacja się powtarza, wychowawca informuje pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły. Pedagog szkolny wspólnie z wychowawcą klasy przeprowadzają rozmowę z rodzicami oraz uczniem, zobowiązując rodziców do szczególnego nadzoru nad dzieckiem oraz proponując rodzicom konsultację w specjalistycznym punkcie pomocy.
4. W sytuacji gdy rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a informacje o zachowaniu ucznia świadczącym o demoralizacji są wiarygodne, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję jednocześnie informując rodziców o podjętych krokach.

1.9 Alkohol

W przypadku podejrzenia, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków zmieniających świadomość nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadomić wychowawcę klasy, dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego.
2. Odizolować ucznia od reszty klasy, ze względów bezpieczeństwa zapewnić mu opiekę innego nauczyciela, pedagoga lub psychologa szkolnego.
3. Jeżeli nauczyciel uzna, że wymaga tego stan zdrowia ucznia, powiadamia pielęgniarkę szkolną.
4. Wychowawca lub pedagog szkolny powiadamia rodziców ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawienia się w szkole.
5. Wychowawca klasy razem z pedagogiem szkolnym sporządzają notatkę z zajścia, z dokładnym opisem sytuacji i przedstawiają ją rodzicom (prawnym opiekunom) ucznia.
6. W przypadku odmowy przyścia do szkoły rodziców, za zgodą dyrektora szkoły, zostaje wezwane pogotowie ratunkowe w celu udzielenia pomocy medycznej oraz zawiadomiona zostaje policja.
7. Konsekwencje zgodnie z obowiązującą hierarchią kar wobec ucznia podejmuje dyrektor szkoły.
8. Jeśli uczeń po raz pierwszy znalazł się w takiej sytuacji, pedagog szkolny spisuje z nim i rodzicem kontrakt określający ich obowiązki oraz kieruje rodzica do punktów pomocy lub oferuje materiały edukacyjne.
9. Natychmiastowe powiadomienie policji jest konieczne w sytuacji, gdy:
 - rodzice ucznia nie chcą go odebrać lub sami są w stanie nietrzeźwym,
 - uczeń zachowuje się agresywnie i stanowi zagrożenie bezpieczeństwa,
 - uczeń zachowuje się w sposób gorszący i nie reaguje na upomnienia.

1.10 Narkotyki

W przypadku znalezienia na terenie szkoły substancji przypominającej wyglądem narkotyk, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Zabezpieczyć, zachowując środki ostrożności, substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz zniszczeniem do czasu przyjazdu policji. Próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły lub jego zastępcę, który wzywa policję.
3. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.
4. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję oraz informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

1.11 Substancja przypominająca narkotyk

W przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. W obecności innej osoby (inny nauczyciel, wychowawca, pedagog itp.) prosi ucznia o oddanie mu podejrzonej substancji, lub pokazanie zawartość torby szkolnej oraz

kieszeni, ew. innych przedmiotów, budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Jeżeli uczeń nie udostępnia substancji nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia. Próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, źródło pochodzenia substancji.

2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły lub jego zastępcę i wychowawcę który wzywa rodziców (opiekunów prawnych) ucznia do natychmiastowego stawiennictwa w szkole.
3. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest przekazać ją policji celem dokonania ekspertyzy. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.
4. W przypadku odmówienia przez ucznia przekazania substancji, dyrektor szkoły lub zastępca dyrektora wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję.
5. Konsekwencje zgodnie z obowiązującą hierarchią kar wobec ucznia podejmuje dyrektor szkoły.

1.12 Zachowanie uniemożliwiające prowadzenie lekcji (wulgarnie zachowania w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacerowanie po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela, używania telefonów komórkowych)

1. Upomnienie słowne.
2. Próba uspokojenia sytuacji w klasie.
3. Odebranie uczniowi telefonu komórkowego i przekazanie go do sekretariatu szkoły.
4. Powiadomienie wychowawcy klasy (nagana wychowawcy).
5. W każdym przypadku, powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów oraz ewentualnie kuratora sądowego).
6. W przypadku braku reakcji na interwencję nauczyciela i wychowawcy, powiadomienie pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły.
7. Konsekwencje: zgodne ze statutem szkoły (nagana dyrektora szkoły, przeniesienie do innego oddziału).
8. Obniżenie oceny z zachowania.
9. Systematyczne spotkania z pedagogiem szkolnym.

1.13 Postępowanie w przypadku agresywnego zachowania ucznia na lekcji stwarzającego zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia własnego oraz innych:

Podjęcie przez nauczyciela próby wyciszenia zachowania agresywnego poprzez rozmowę z uczniem.

1. W przypadku, gdy rozmowa nie skutkuje, nauczyciel poprzez przewodniczącego klasy lub dyżurnego ucznia zawiadamia pedagoga / psychologa / dyrektora / innego nauczyciela o zaistniałej sytuacji.
2. Zabranie ucznia z lekcji przez innego pracownika - nauczyciela szkoły. Zaprowadzenie do gabinetu pedagoga. W przypadku braku takiej możliwości zapewnienie bezpieczeństwa pozostałym uczniom poprzez wyprowadzenie ich z klasy np. do świetlicy szkolnej.

3.W sytuacji koniecznej nauczyciel ma możliwość przytrzymania ucznia.

4.Poinformowanie rodziców o zachowaniu ucznia i zabranii go z lekcji.

5.W sytuacji bardzo agresywnego zachowania ucznia (grozenie, napaść fizyczna, pobudzenie fizyczne, niemożność uspokojenia przez nauczyciela), zawiadomienie rodziców ucznia i (lub) Policji lub Pogotowia Ratunkowego.

6.Po jednorazowym agresywnym zachowaniu rodzic/ opiekun prawny podpisuje zgodę na przytrzymywanie dziecka w sytuacjach, kiedy jego zachowanie zagraża bezpieczeństwu i/lub zdrowiu jego i innych uczniów. / załącznik nr 1/

7.Brak takiej zgody jest podstawą do wzywania Policji / Pogotowia Ratunkowego w przypadku pojawienia się zachowań agresywnych.

8.Rozmowa z rodzicami ucznia przeprowadzona przez wychowawcę/ pedagoga/ psychologa w celu dobrania odpowiednich form pomocy dla dziecka.

W przypadku kolejnych zachowań agresywnych ucznia i jednocześnie braku efektywnej współpracy z rodzicami Szkoła kieruje wniosek do Sądu.

1.14 Dewastacja mienia szkolnego i cudzej własności

1. Interwencja świadka zdarzenia - powstrzymanie sprawców.
2. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa z wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy/sprawców..
3. Wezwanie rodziców oraz policji.
4. Wszczęcie procedur prawnych mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców sprawców lub odpracowanie szkody.
5. Obniżenie oceny z zachowania.

W przypadku , gdy brak jest sprawcy: poinformowanie przez dyrektora szkoły uczniów klasy , która mogła dokonać aktu wandalizmu o konieczności ujawnienia sprawcy lub zobowiązanie do pokrycia pełnego kosztu naprawy.

1.15 Procedura postępowania w sytuacji kiedy nauczyciel jest ofiarą przemocy (znieważenie nauczyciela, upokorzenie)

Nauczyciel podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w kodeksie karnym.

1.Nauczyciel, który jest ofiarą przemocy ze strony uczniów, nie powinien ukrywać tego faktu. Powinien natomiast ujawnić zdarzenie, porozmawiać z innymi

nauczycielami, dyrekcją o zaistniałej sytuacji związanej z agresją uczniów.

2. Dyrektor szkoły razem z nauczycielem rozmawia z każdym sprawcą przemocy.

Każdy uczeń ponosi indywidualną odpowiedzialność za swoje czyny.

3. Dyrektor wzywa rodziców uczniów, informuje ich o zdarzeniu i konsekwencjach jakie poniesie ich dziecko w związku z zaistniałą sytuacją.

4. Sprawcy zostają ukarani zgodnie z obowiązującymi w szkole regułami.

5. Jeśli została naruszona godność nauczyciela i zachodzi podejrzenie, że zostało złamane prawo, nauczyciel powiadamia policję.

1.16 Procedura postępowania w przypadku podejrzenia o stosowanie wobec ucznia przemocy w rodzinie

W każdym przypadku, gdy nauczyciel poweźmie informację lub ma podejrzenia co do tego, że wobec ucznia stosowana jest w domu przemoc ma obowiązek założyć Niebieską Kartę, którą należy przekazać do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. Przewodniczący uruchamia procedurę zgodną z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

1.17 Kradzież na terenie szkoły

Sytuacja, gdy uczeń zostanie złapany na „gorącym uczynku”

1. Powiadomienie dyrektora szkoły, przekazanie informacji o okolicznościach czynu, świadkach. Przekazanie sprawcy dyrektorowi szkoły.

2. Powiadomienie rodziców ucznia i wezwanie ich do szkoły.

3. Powiadomienie przez dyrektora szkoły policji, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.).

4. Zabezpieczenie dowodów przestępstwa.

5. Zastosowanie wobec ucznia kary regulaminowej.

Sytuacja, gdy został zgłoszony nauczycielowi fakt kradzieży

1. Powiadomienie dyrektora szkoły.

2. Powiadomienie wychowawcy, pedagoga szkolnego.

3. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.

4. W zależności od sytuacji powiadomienie policji.

5. Zabezpieczenie dowodów przestępstwa.

Postępowanie wobec ucznia, który stał się ofiarą

- Jeżeli uczeń doznał obrażeń ciała udzielenie pierwszej pomocy wezwanie lekarza.

- Powiadomienie dyrektora szkoły. Wezwanie policji , jeśli istnieje konieczność zabezpieczenia śladów przestępstwa
- Powiadomienie rodziców ucznia.
- Ustalenie okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.
- Udzielenie pomocy psychologicznej bądź zobowiązanie rodziców do udania się do specjalisty.

1.18 Zastraszanie, wymuszanie, wywieranie presji

Działania wobec ofiary

1. Rozmowa z ofiarą w celu udzielenia wsparcia.
2. Poinformowanie o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, wychowawcę klasy i pedagoga szkolnego.
3. Wezwanie rodziców dziecka ofiary w celu nawiązania współpracy. Skierowanie ucznia do pedagoga szkolnego lub psychologa na terapię dla ofiar przemocy.
4. Otoczenie ucznia we współpracy z pedagogiem szkolnym szczególną opieką.

Działania wobec sprawcy

1. Rozmowa wychowawcy i pedagoga szkolnego w celu uświadomienia konsekwencji prawnych, społecznych i psychologicznych dokonanego czynu.
2. Wezwanie rodziców dziecka- sprawcy:
 - poinformowanie ich o zaistniałym fakcie,
 - podjęcie próby nawiązania współpracy w resocjalizacji ucznia,
 - poinformowanie o zastosowanej karze regulaminowej.
3. Skierowanie sprawcy na terapię do placówki specjalistycznej.
4. Podjęcie przez ucznia działań społecznie akceptowalnych na rzecz środowiska szkolnego lub społeczności lokalnej.
5. Stała obserwacja zachowania się ucznia (arkusz obserwacyjny).
6. W przypadku braku współpracy rodziców sprawcy i ucznia ze szkołą oraz powtórzenia czynu poinformowanie policji oraz sądu rodzinnego.

W klasie, w której zaistniała sytuacja trudna, wychowawca informuje o tym fakcie rodziców podczas zebrania ogólnego i przeprowadza pedagogizację – może to zrobić we współpracy z PPP lub policją.

II. PROCEDURY POWIADAMIANIA RODZICÓW LUB PRAWNYCH OPIEKUNÓW UCZNI

- o trudnych sytuacjach wychowawczych.

Wychowawca oddziału powiadamia telefonicznie, osobiście lub pisemnie rodziców lub prawnych opiekunów o trudnych sytuacjach wychowawczych, korzystając z danych osobowych zapisanych w dzienniku

lekcyjnym.

Wychowawca sporządza notatkę służbową z powiadomienia rodziców w dzienniku lekcyjnym oddziału w rubryce „Kontakty wychowawcy z rodzicami”.

W przypadku nieobecności wychowawcy należy zachować obowiązującą w szkole drogę służbową (wychowawca, pedagog, dyrekcja).

W sytuacji zgłoszenia przez rodziców lub prawnych opiekunów zmiany miejsca pobytu na okres dłuższy niż jedna doba, wychowawca zobowiązany jest spisać z rodzicami oświadczenie o zmianie miejsca ich pobytu wraz z telefonem i adresem kontaktowym.

W przypadku braku informacji od rodziców o zmianie miejsca ich pobytu, opieka nad dzieckiem w szczególnie trudnych sytuacjach wychowawczych zostanie przekazana odpowiednim instytucjom.

Demoralizacja - to w szczególności naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego (innego niż czyn karalny), systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierzędu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych.

III.DZIAŁANIA INTERWENCYJNE W PRZYPADKU UŻYWANIA ALKOHOLU, ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH BĄDŹ PRZEJAWIANIA ZACHOWAŃ ŚWIADCZĄCYCH O DEMORALIZACJI.

3.1. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (*specjalistę ds. nieletnich*).
5. Podobnie, w sytuacji gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (*rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.*), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

3.2 W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły/placówki.
5. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyjęcia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (*specjalisty ds. nieletnich*) lub sądu rodzinnego.
7. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43¹ ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

3.3 W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

3.4 W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy

sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.

2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.

3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.

4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat.

Z przestępstwem mamy do czynienia jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

IV. CZYN KARALNY

Czyn karalny jest to czyn zabroniony przez ustawę jako przestępstwo lub przestępstwo skarbowe albo określone w u.p.n. jedno z 12 wymienionych wykroczeń przeciwko :

- porządkowi i spokojowi publicznemu
- instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym

- bezpieczeństwu osób i mienia
- bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji
- mieniu
- urządzeniom użytku publicznego

4.1 Postępowanie wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
- przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę,
- powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy,
- niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
- zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozbój na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

4.2 Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:

- udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń,
- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- powiadomienie rodziców ucznia,
- niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję.

V. POSTĘPOWANIE W SYTUACJI ZAMACHU SAMOBÓJCZEGO UCZNIA

Działania interwencyjne:

Osoba, która została powiadomiona o próbie samobójczej powinna:

1. ustalić i potwierdzić rodzaj zdarzenia;
2. nie pozostawiać ucznia samego;
3. usunąć wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru;
4. bez rozgłosu przeprowadzić ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce;
5. zebrać wstępnie informacje o okoliczności zdarzenia;
6. wezwać pomoc (pogotowie, policje, straż) jeśli potrzeba;
7. zadbać, żeby interwencja służb przebiegła dyskretnie;
8. towarzyszyć uczniowi-jest się dla niego ważnym

9. zawiadomić Dyрекcyję Szkoły - Dyrekcja zawiadamia Wydział Edukacji UM;

10. dokonać szybkiej oceny dalszych zagrożeń, np. wg. klucza:

RYZIKO		
UMIARKOWANE	WYSOKIE	EKSTREMALNE
UCZEŃ MÓWI O SAMOBÓJSTWIE, NIE MÓWI JAK TO ZROBI, NIE BYŁO WCZEŚNIEJSZYCH PRÓB	WYSTĄPIŁY CZYNNIKI PRZEDWYPADKOWE, UCZEŃ MÓWI JAK TO ZROBIŁ, BYŁY WCZEŚNIEJSZE PRÓBY	WYSTĄPIŁY CZYNNIKI PRZEDWYPADKOWE. UCZEŃ DOKONAŁ SAMOOKALECZENIA.

11. zawiadomić wychowawcę i członków Szkolnego Zespołu Wychowawczego, poinformować o wynikach swojej oceny sytuacji (ryzyka);

12. powiadomić rodziców / opiekunów prawnych;

13. dokonać wyboru priorytetów działania uzależniając działania od oceny sytuacji

14. ustalić strategię odpowiednią do uzgodnionych priorytetów;

15. chronić ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami traumatyzującymi (np. kontaktem z mediami, świadkami, itp.)

VI. PROCEDURY INTERWENCJI KRYZYSOWEJ W SZKOLE W SYTUACJI ŚMIERCI SAMOBÓJCZEJ DOKONANEJ NA TERENIE SZKOŁY I POZA NIĄ

Dyrektor szkoły niezwłocznie kontaktuje się w sytuacji śmierci samobójczej dokonanej na terenie szkoły z:

- służbami medycznymi,
- rodzicami,
- policją prokuraturą
- organem nadzoru pedagogicznego.

Dyrektor szkoły powiadamia rodziców o wydarzeniu. Organizuje i udziela pomocy służbom ratowniczym i policji w przypadku ich działań. Podejmuje decyzje o dalszej organizacji pracy szkoły w danym dniu. Organizuje interwencję grupową dla uczniów i nauczycieli.

Dyrektor szkoły podejmuje następujące działania w sytuacji śmierci samobójczej poza szkołą:

- powiadamia nadzór pedagogiczny,
- organizuje interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia i nauczycieli

VII. METODY WSPÓŁPRACY SZKOŁY Z POLICJĄ

W ramach długofalowej pracy profilaktyczno - wychowawczej szkoła i policja utrzymują stałą bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń. Koordynatorami współpracy są: pedagog szkolny oraz specjalista ds. nieletnich i patologii jednostki policji.

Do współpracy ze szkołą zobowiązany jest także dzielnicowy, w rejonie którego znajduje się szkoła/placówka.

Pracownicy szkoły wyznaczeni do współpracy z policją, specjaliści ds. nieletnich i patologii oraz dzielnicowi wspólnie ustalają wzajemnie zasady kontaktu, by móc na bieżąco wymieniać informacje i rozwiązywać problemy związane z bezpieczeństwem i dobrem uczniów.

W ramach współpracy policji ze szkołą organizuje się:

- spotkania pedagogów szkolnych, nauczycieli, dyrektorów szkół z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich i patologii, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym,
- spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości itp. oraz z młodszymi uczniami, na temat zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń,
- informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły mających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży,
- udzielanie przez policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie szkoły,
- wspólny - szkoły i policji - udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich.

UWAGA:

Policja powinna być wzywana do szkoły w sytuacjach, o których mowa w "Procedurach (...)" albo, gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji, w których obecność policji jest konieczna.

Każda, dotycząca uczniów wizyta policjanta w szkole, powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi, lub uzgodniona z innym pracownikiem szkoły.

VIII. WDROŻENIE I REALIZACJA "PROCEDUR POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH TRUDNYCH WYCHOWAWCZO

O obowiązujących procedurach wychowawcy informują rodziców w trakcie spotkaniach z rodzicami. Powyższe procedury są dostępne pokoju nauczycielskim, bibliotece szkolnej oraz publikowane w serwisie internetowym szkoły

Załącznik nr 1

*do procedur postępowania
w sytuacjach trudnych wychowawczo*

Zgoda

Wyrażam zgodę na przytrzymywanie mojego syna/ córki.....
w sytuacjach, kiedy jego/jej zachowanie zagraża bezpieczeństwu i/lub zdrowiu jego/
jej lub innych uczniów.

Data i podpis rodzica/prawnego opiekuna